OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS,

21. juuni 2013,

millega tehakse kindlaks, et Belgia ei ole võtnud vastusena 2. detsembri 2009. aasta soovitusele tõhusaid meetmeid

(2013/369/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 126 lõiget 8,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklile 126 hoiduvad liikmesriigid valitsemissektori ülemäärasest eelarvepuudujäägist.

(2) Stabiilsuse ja kasvu pakt põhineb eesmärgil tagada riigi rahanduse usaldusväärsus, mis on vajalik hindade stabiilsuse ning töökohtade loomist soodustava tugeva ja jätkusuutliku majanduskasvu tagamiseks. Stabiilsuse ja kasvu pakt hõlmab nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta, [1] mis võeti vastu selleks, et soodustada valitsemissektori ülemääraste eelarvepuudujääkide kiiret kõrvaldamist.

(3) Tegutsedes komisjoni soovituse alusel, otsustas nõukogu 2. detsembril 2009 ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 6 kohaselt, et Belgial on ülemäärane eelarvepuudujääk [2]. Samal päeval ning samuti komisjoni soovituse alusel võttis nõukogu ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 kohaselt vastu soovituse („nõukogu 2. detsembri 2009. aasta soovitus"), milles nõudis, et Belgia ametiasutused võtaksid meetmeid keskpika perioodi raamistikus, et vähendada eelarvepuudujääki tasemele alla 3 % SKPst 2012. aastaks.

(4) Valitsemissektori eelarvepuudujäägi usaldusväärseks ja jätkusuutlikuks vähendamiseks alla 3 % SKPst soovitati Belgia ametiasutustel konkreetselt teha järgmist: a) rakendada 2010. aastal 2010. aasta eelarveprojekti kohaseid puudujääki vähendavaid meetmeid ning tõhustada eelarve kavandatud konsolideerimist 2011. ja 2012. aastal; b) konsolideerida ajavahemikul 2010-2012 eelarvet aastas keskmiselt ¾ % SKPst, mille tulemusena pidi ka valitsemissektori koguvõla suhe hakkama taas vähenema, nii et rahuldava kiirusega lähenetakse kontrollväärtuse tasemele ja saavutatakse piisav esmane ülejääk; c) määrata kindlaks meetmed, mida on vaja ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks 2012. aastaks, kui tsüklilised tingimused seda võimaldavad, ning kiirendada puudujäägi vähendamist, kui majandus- või eelarvetingimused osutuvad paremaks, kui ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames soovituste andmise ajal eeldati ning d) tugevdada eelarve-eesmärkide järgimise tagamiseks seiremehhanisme. Oma soovitustes kehtestas nõukogu kooskõlas määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 3 lõikega 4 tõhusate meetmete võtmise tähtpäevaks 2. juuni 2010.

(5) Komisjoni talituste 2009. aasta sügisprognoosis, mis oli aluseks nõukogu 2. detsembri 2009. aasta soovitusele, prognoositi, et Belgia majandus kasvab 2010. aastal 0,6 % ja 2011. aastal 1,5 %. 2012. aasta jäi prognoosiperioodist välja, kuid lähtudes eeldusest, et SKP suur negatiivne lõhe kõrvaldatakse järk-järgult 2015. aastaks, oodati 2012. aastaks suuremat majanduskasvu kui 2011. aastaks. Kui 2010. aastal kasvas SKP oluliselt rohkem, kui oodati nimetatud prognoosis, ning 2011. aastal oli majanduskasv prognoositud 1,5 %-st veidi suurem, siis 2012. aastal langes Belgia majandus 0,2 %.

(6) 15. juunil 2010 otsustas komisjon 2010. aasta kevadprognoosi põhjal, et Belgia on võtnud kooskõlas nõukogu 2. detsembri 2009. aasta soovitusega tõhusaid meetmeid valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks alla kontrollväärtuse 3 % SKPst, ning leidis, et seega ei olnud sel ajal vaja võtta ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames täiendavaid meetmeid.

(7) Komisjoni talituste 2011. aasta sügisprognoosist ilmnesid selgelt riskid, et komisjoni 2. detsembri 2009. aasta soovitust ei järgita, arvestades, et tähtaja lõppedes ei olnud puudujäägilävi 3 % SKPst veel kaugeltki saavutatud,

[1] EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6.

[2] ELT L 125, 21.5.2010, lk 34. Kõik Belgia ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega seotud dokumendid on kättesaadavad järgmisel veebisaidil: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/belgium_en.htm

puudus 2012. aasta eelarve ning eelarve senine konsolideerimine jäi soovitatule alla. Seetõttu väljendas komisjon muret ning nõudis, et Belgia võtaks oma ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kiirendamise vältimiseks õigeaegselt meetmeid. 2011. aasta detsembris leppis äsja moodustatud Belgia valitsus kokku eelarveprojektis. 11. jaanuaril 2012 jõudis komisjon järeldusele, et võttes arvesse sel ajal kehtivat makromajanduslikku stsenaariumi (komisjoni talituste 2011. aasta sügisprognoosis oodati 0,9 % majanduskasvu), eelarve konsolideerimise meetmeid ja täiendavat külmutamist, väheneks puudujääk 2012. aastal 2,9 %-le SKPst. Seega leidis komisjon, et Belgiat käsitleva ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses ei olnud sel hetkel täiendavaid meetmeid vaja võtta.

(8) Hinnates uuesti Belgia võetud meetmeid, mille eesmärk on kõrvaldada ülemäärane eelarvepuudujääk 2012. aastaks vastavalt nõukogu 2. detsembri 2009. aasta soovitusele, jõuti järgmistele järeldustele:

— 2012. aasta valitsemissektori eelarvepuudujäägi kohta ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses esitatud teatise põhjal, mille komisjon (Eurostat) on kinnitanud, on selgunud, et 2012. aasta puudujääk oli 3,9 % SKPst. Osalt on see tingitud pangandusgrupi Dexia tungivast rekapitaliseerimisvajadusest 2012. aasta lõpus, mille negatiivne mõju valitsemissektori eelarvepuudujäägile oli 0,8 % SKPst. Ent ka ilma selleta ei oleks tähtaega saavutatud, arvestades, et puudujääk oli ka kõnealuse toimingu ühekordset negatiivset mõju kõrvale jättes 3,2 % SKPst. Peale selle sisaldas 2012. aasta eelarve olulisi ühekordseid puudujäägi vähendamise meetmeid, mis ulatusid hinnanguliselt ligikaudu 0,4 %-ni SKPst;

— esmane eelarvepositsioon paranes, kui 2009. aasta puudujääk 1,9 % SKPst vähenes 2010. aastal 0,4 %-ni SKPst, ning jäi 2011. aastal üldjoontes stabiilseks. 2012. aastal suurenes esmane puudujääk Dexia rekapitaliseerimise mõjul 0,5 %-ni SKPst; ilma selleta oleks esmane eelarvepositsioon jõudnud ülejääki 0,3 % SKPst;

— alates 2010. aastast on keskmine eelarve konsolideerimise tase aastas olnud hinnanguliselt 0,3 % SKPst, mis jääb tunduvalt alla nõukogu soovitatud ¾ % SKPst. Ka pärast korrigeerimist läbivaadatud potentsiaalse majanduskasvu mõju ja tulude arenguga ei ulatu kohandatud keskmine konsolideerimine siiski poolenigi soovitatud tasemest; alt-üles meetodil tehtud arvutused näitavad, et kaalutlusõiguse alusel võetud püsivat laadi meetmete kumulatiivne netomõju on ajavahemikul 2010-2012 hinnanguliselt ligikaudu 2 % SKPst. Need arvutused sisaldavad nii puudujääki vähendavate meetmete mõju kui ka osalt varasematest poliitilistest otsustest tulenevat kulude suurenemist (nt sotsiaaltoetuste kohandamine, äriühingutele makstavate palgatoetuste kiire kasv), mis osaliselt vähendavad konsolideerimise mõju. Lisaks ei ole kaalutlusõiguse alusel võetud meetmete (2 % SKPst) mõju olnud piisav selleks, et peatada elanikkonna vananemisest tulenevat avaliku sektori kulude autonoomset kasvusuundumust ja samal ajal saavutada struktuurse eelarvepositsiooni soovitatav paranemine konsolideerimisperioodil;

— 2010. aastal rakendas Belgia eelarvepuudujäägi vähendamise meetmeid üldjoontes kavakohaselt, mis tõi kaasa struktuurse paranemise ½ % ulatuses SKPst, millest ¼ protsendipunkti tuleneb intressikulu märkimisväärsest vähenemisest. Nominaalne puudujääk langes prognoositust paremate makromajanduslike tulemuste tõttu 2009. aasta 5,6 %-lt SKPst (sh 0,6 protsendipunkti ühekordsete negatiivsete tegurite mõju) 3,8 %-le SKPst, mis on oluliselt madalam näitaja, kui Belgia ametiasutuste poolt 2010. aasta jaanuari stabiilsusprogrammis kavandatud 4,8 % SKPst. Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames mõukogu 2. detsembri 2009. aasta soovituse andmise ajal prognoositi 2010. aasta kasvumääraks 0,6 %, kuid tegelikult kasvas SKP siis 2,4 %;

— vaatamata suhteliselt soodsatele makromajanduslikele tingimustele 2011. aasta esimeses pooles (aastane SKP kasv 1,8 %), langes nominaalne puudujääk sel aastal vähe, s.o 3,7 %-le SKPst, ehkki 2011. aasta stabiilsusprogrammis seati eesmärgiks 3,6 % SKPst. Struktuurne eelarvepositsioon halvenes 2011. aastal 0,1 %. Seega saab öelda, et Belgia ei suutnud suhteliselt soodsaid majanduslikke tingimusi ära kasutada puudujäägi vähendamiseks, mis on osalt põhjustatud riigis 2010. aasta juuni valimistest 2011. aasta detsembrini valitsenud poliitilisest ummikseisust;

— 2011. aasta detsembris lisas äsja moodustatud Belgia valitsus 2012. aasta eelarvesse terve hulga konsolideerimismeetmeid, mis eelarve ja 2011.-2015. aasta stabiilsusprogrammi järgi ulatusid ligikaudu 3 %-ni SKPst. 2012. aasta märtsis ja oktoobris võeti täiendavaid meetmeid, et tasakaalustada majanduse aeglustumise negatiivset mõju eelarvele. 2012. aasta lõpus tuli Belgia ja Prantsuse valitsustel suurendada pangandusgrupi Dexia kapitali, et parandada negatiivset netovarapositsiooni ning võimaldada grupi kriisi nõuetekohast lahendamist. Belgia puhul avaldas see puudujäägile ühekordset negatiivset mõju 0,8 % ulatuses SKPst. Vaatamata tugevdatud järelevalvemehhanismile mõjutas majanduslangus valitsemissektori tulu prognoositust enam, mis tõi kaasa föderaaltasandi eelarvepuudujäägi 2,7 % SKPst (arvestamata Dexia toimingu mõju), kui eesmärk oli 2,4 %. Lisaks selgus 2013. aasta aprillis ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames esitatud teatisest, et ka kohalike omavalitsuste tasandil jäi puudujäägieesmärk saavutamata (-0,3 % SKPst -0,2 % asemel), mida ainult osaliselt tasakaalustas piirkondade ja kogukondade saavutatud oodatust parem tulemus (-0,1 % SKPst -0,2 % asemel). Hinnanguliselt paranes struktuurne

eelarvepositsioon
2012. aastal ½ protsendipunkti SKPst. Valitsemissektori mahukate meetmete mõju on osaliselt vähendanud suurenevad intressikulud, varasema inflatsiooniga seotud palkade automaatse indekseerimise ja sotsiaaltoetuste negatiivne mõju ning pensionikulude märkimisväärne suurenemine;

— valitsemissektori võlg kasvas 84,0 %-lt SKPst 2007. aastal 99,6 %-ni SKPst 2012. aastal. Umbes 6,5 protsendipunkti kõnealusest kasvust on tingitud puudujäägi ja SKP arengust ning ligikaudu 9 protsendipunkti välistest teguritest, peamiselt kapitalisüstide kaudu finantssektori päästmiseks tehtud toimingutest.

(9) Belgia võttis eelarve-eesmärkide saavutamiseks mõningaid meetmeid, et tugevdada järelevalvemehhanismi näiteks järelevalvekomitee loomisega 2010. aastal ja eelarve täitmise rangema järelevalvega 2012. aastal. Siiski ei ole eelarveraamistiku kohandamisel saavutatud olulist edu, mis võimaldaks tagada, et eelarve-eesmärgid on nii riiklikul kui ka madalamatel tasanditel siduvad, ning suurendada valitsemistasandite vahel koormuse jagamise ja vastutuse läbipaistvust.

(10) Seega saab järeldada, et Belgia ei ole piisavalt tõhusalt reageerinud nõukogu 2. detsembri 2009. aasta soovitusele. Belgia ei suutnud ülemäärasest eelarvepuudujäägist aastaks 2012 vabaneda. Eelarve konsolideerimine jääb märkimisväärselt alla nõukogu soovitusele ning 2011. aastal puudusid edusammud täielikult,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Belgia ei ole võtnud tõhusaid meetmeid vastusena nõukogu 2. detsembri 2009. aasta soovitusele.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Belgia Kuningriigile.

Luxembourg, 21. juuni 2013

Nõukogu nimel
eesistuja
M. NOONAN